

Dodávateľ:
Ústav ekológie lesa SAV Zvolen
Pobočka biológie drevín Nitra
Akademická 2
949 01 Nitra

Objednávateľ:
Služby mesta Piešťany
Valová 1919/44
920 01 Piešťany

EXPERTÍZNY POSUDOK

Objednávka č. 684/320/2017

Predmet posudku:

STANOVENIE STABILITY DREVÍN ZVUKOVÝM TOMOGRAFOM FAKOPP 3D

1. Cieľ znaleckého posudku

V expertíznom posudku zhodnotíme stabilitu drevín pomocou zvukového tomografu FAKOPP 3D.

2. Účel posudku

Prístrojové hodnotenie stability stromov slúži ako doplňujúci posudok k hodnoteniu zdravotného stavu.

3. Zadanie

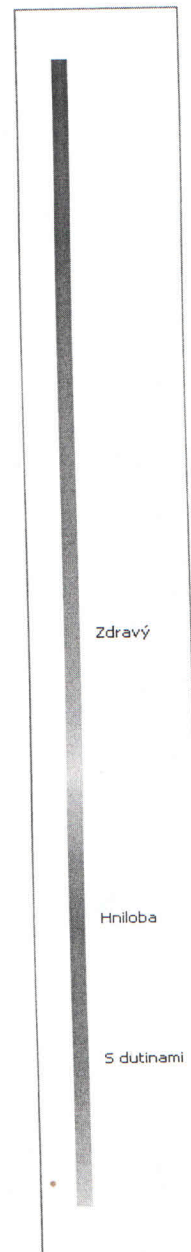
Na základe vizuálneho hodnotenia zdravotného stavu vypracujeme expertízny posudok ohľadom stability vybraných stromov. Na zistenie aktuálnej stability použijeme zvukový tomograf FAKOPP 3D.

4. Metodika

Akustický tomograf FAKOPP 3D je prístroj, pomocou ktorého sa nedeštruktúrnou metódou znázorní vnútorná štruktúra hodnoteného stromu a zistia sa prípadné deformácie, dutiny, či hniloba v ich kmeni a konároch. Základným princípom prístroja je meranie rýchlosti šírenia sa zvukových vln. Na meranie používame senzory (8 a viac), ktoré sa vpichujú do kôry hodnoteného stromu, zakončené ostrým trňovým hrotom. Zvuk dosiahneme jemným klepnutím kladivom na senzor. Keď sa zvuk dostane na druhú stranu kmeňa k ďalšiemu senzoru, meranie času sa zastaví, snímač zaznamená rýchlosť šírenia zvukových vln do každého senzora a následne sa vykreslí graf šírenia zvukovej vlny.

Výsledky vyšetrenia sú znázornené číselne aj graficky, farebným tomogramom pre každé meranie zvlášť s vyobrazením farebnej škály vnútornej štruktúry dreva v meranej vrstve (farebná škála - *obrázok vpravo*). Na základe získaných výsledkov merania rýchlosti zvukových vln a zadaním charakteristík hodnoteného stromu vypočíta softvér ArborSonic 3D bezpečnostný faktor dreviny v percentách. Rizikový strom má bezpečnostný faktor s hodnotou menšou ako 150%, v takom prípade strom odporúčame okamžite odstrániť. V prípade bezpečnostného faktora v rozmedzí od 150 do 200% navrhujeme zvážiť ďalšie opatrenia (zviazanie konárov, redukcia koruny, prípadne iné) a pravidelné sledovanie zdravotného stavu stromu, minimálne raz ročne. Na modrom diagrame (*LayerMap*) označuje červená čiara smer, v ktorom kmeň vykazuje najnižšiu stabilitu vzhľadom na kritickú silu vetra, ktorá je 33m/s, čo predstavuje cca 120 km/h.

Každú drevinu je však potrebné posudzovať individuálne s prihliadnutím na ďalšie faktory, ktoré samotná metodika výpočtu výslednej stability dreviny nedokáže zohľadniť (stanovište dreviny - les/detské ihrisko, tvar a napojenie hlavných konárov - pravidelná/vidlicová koruna a iné).

5.6 Lipa (*Tilia* sp.)

Poloha stromu	Piešťany
Čas merania	14. 12. 2017 11:29
Identifikácia stromu	Radlinského 28
Identifikácia projektu	strom č. 6
Priemer kmeňa vo výške 130 cm	69
Posúdenie stavu	
Stav koreňa	Zdravý
Stav koreňového krčka	Poranený
Stav kmeňa	Dutina
Stav v mieste rozkonárenia	Dutina
Stav koruny	Zdravý
Iné zistenia	
Návrh na ošetrovanie	
Ošetrovanie koreňov	Nie je potrebné
Ošetrovanie koreňového krčka	Ošetrovanie rany
Ošetrovanie kmeňa	Ošetrovanie dutín
Ošetrovanie kostry koruny	Ošetrovanie dutín
Ošetrovanie koruny	Nie je potrebné
Iné ošetrenia	Návrh na výrub

Údaje o vrstve č. 1:

Výška: 160 cm

Schéma pozície: Elipsa

Počet senzorov: 12

Údaje o vrstve č. 2:

Výška: 50 cm

Schéma pozície: Nepravidelná

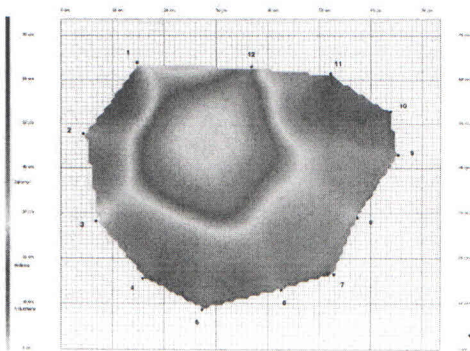
Počet senzorov: 12

Hodnotenie:

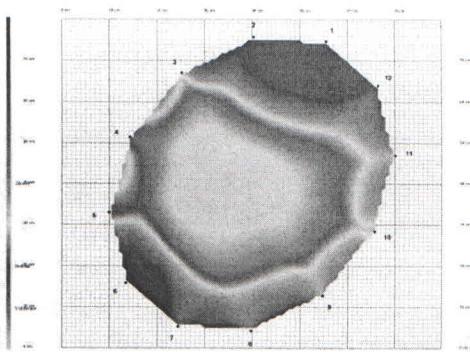
Plocha koruny	41,78 m ²
Vzdialenosť od bázy kmeňa ...	
... k vrcholu koruny	10,32 m
... ku stredu koruny	6,84 m
Náklon kmeňa	88 °
Rýchlosť vetra	33,0 m/s
Súčiniteľ odporu	0,255
Pevnosť	19 MPa
Zaťaženie vetrom	7399 N
Bezpečnostný faktor	649 %

Názov vrstvy	Výška	Poškodená plocha	Bezpečnostný faktor	Stav
Vrstva 160	160 cm	56 %	677 %	Rizikový
Vrstva 50	50 cm	36 %	649 %	

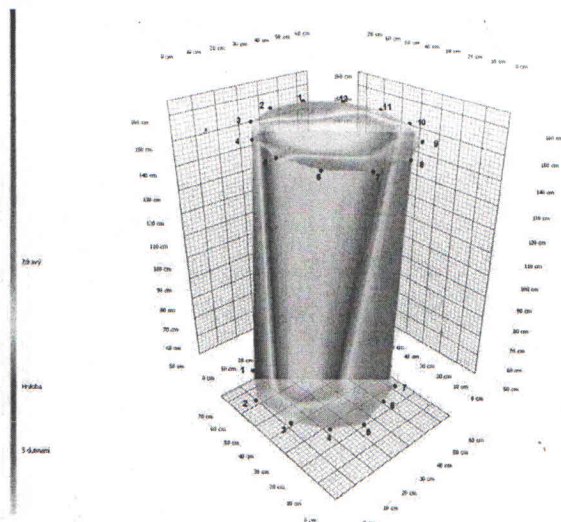

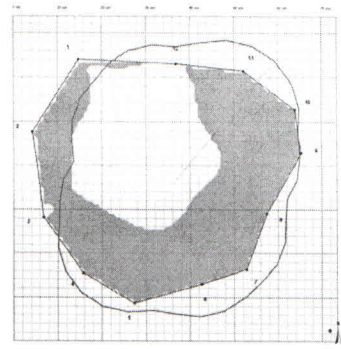
Tomogram vrstvy 50cm

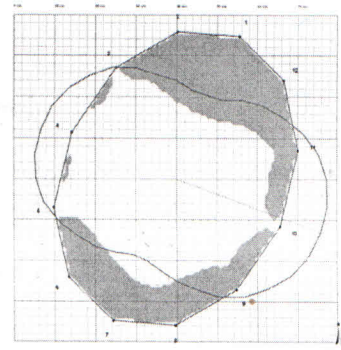
Tomogram vrstvy 160cm

Tomogram s priecnym rezom kmeňa

LayerMap vrstvy 50cm

LayerMap vrstvy 160cm

Hoci na základe prístrojového merania akustickým tomografom, vypočítaný bezpečnostný faktor stability (649%) nasvedčuje dostatočnej stabilite, na základe lokalizovanej rozsiahlej vnútornej dutiny pod miestom rozkonárenia (vrstva 160cm, plocha poškodenia 56%), prebiehajúcej celým kmeňom až po bázu, konštatujeme rizikovú stabilitu dreveniny, keďže hrozí vylomenie konárov v mieste rozvetvenia.